

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku

15-264 Białystok, ul. Ciołkowskiego 2/3

tel. 85 742-53-78 fax 85 742-21-04

e-mail: sekretariat@wios.bialystok.pl

INFORMACJA

Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu bielskiego

WSTĘP	5
PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE.....	5
DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO – KONTROLNA I BADAWCZA	6
POWIETRZE	7
PRESJE – EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA	7
STAN – OCENA JAKOŚCI POWIETRZA	8
PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	8
STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH	10
PRESJE – ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ WÓD	10
STAN – OCENA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH	11
PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	13
WODY PODZIEMNE	15
PRESJE	15
STAN - OCENA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH	16
GOSPODARKA ODPADAMI	17
PRESJE	17
STAN	18
PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	20
HAŁAS KOMUNIKACYJNY I PRZEMYSŁOWY	21
PRESJE – ŹRÓDŁA HAŁASU	21
STAN – POMIARY HAŁASU	22
PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	23
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	25
PRESJE – ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO	25
STAN – POMIARY MONITORINGOWE	26
OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED AWARIAMI	27
NIEBEZPIECZNE SUBSTANCJE CHEMICZNE W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH.....	27
TRANSPORT	28

WSTĘP

PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE

Położenie

Powiat bielski położony jest w południowej części woj. podlaskiego na obszarze Zielonych Płuc Polski. Ukształtowanie terenu charakteryzują lekko faliste obszary Równiny Bielskiej, która rozciąga się między Doliną Górnej Narwi a Doliną Nurca.

Pod względem zajmowanej powierzchni powiat bielski jest piątym spośród 16 powiatów województwa podlaskiego. Jego obszar wynosi 1385 km². Od wschodu graniczy z Puszczą Białowieską. Na zachodzie sąsiaduje z Narwiańskim Parkiem Narodowym.

Przez region przebiegają ważne szlaki komunikacyjne

m.in.: droga krajowa nr 19 Suwałki – Białystok – Siemiatycze – Lublin – Rzeszów; droga krajowa nr 66 Zambrów – Wysokie Mazowieckie – Brańsk – Bielsk Podlaski – Kleszczele – Połowce. Przez obszar powiatu przebiegają również linie kolejowe relacji Białystok – Lublin oraz Bielsk-Podlaski – Hajnówka.

Struktura administracyjna i ludność

Powiat bielski jest zamieszkiwany przez 58,1 tys. osób. Gęstość zaludnienia wynosi 23 os./km².

Na terenie powiatu znajdują się 2 gminy miejskie tj. Bielsk Podlaski i Brańsk oraz 6 gmin wiejskich: Bielsk Podlaski, Boćki, Brańsk, Orla, Rudka, Wyszki.

Gospodarka

Powiat ma charakter rolniczy i dobre warunki dla rozwoju przemysłu rolno-spożywczego (73% powierzchni stanowią użytki rolne). Na terenie powiatu zarejestrowano 3770 podmiotów gospodarczych, z czego ponad 95% należy do sektora prywatnego. Głównym centrum gospodarczym jest Bielsk Podlaski – gdzie swoje siedziby mają największe podmioty, instytucje użyteczności publicznej i centra handlowo-usługowe. Najbardziej znane firmy w regionie to: zakład mleczarski Mlekovita sp. z o.o., zakład przetwórstwa rybnego firma Suempol, oddział Zakładów Mięsnych „Netter”, zakład produkcji napojów i wód Hoop Polska sp. z o.o, Swedspan Polska, firmy budowlane: Budimex Danwood, Maksbud, UniBep, Polbud, handlowe: Arhelan, Lidl, Kaufland, Biedronka i PSS Społem.

Walory turystyczne powiatu

Szczególnie cenne obszary są objęte siecią Natura 2000, za które uznaje się tereny najważniejsze dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt czy charakterystycznych siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych Europy. Podstawą utworzenia sieci Natura 2000 są 2 dyrektywy unijne tzw. „Dyrektywa Ptasia” i „Dyrektywa Siedliskowa”..

Na terenie powiatu sieć Natura 2000 tworzą: Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) - Dolina Górnej Narwi (18384 ha) oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO) tj: Ostoja w Dolinie Górnej Narwi (20307 ha).

Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych dolin rzecznych w Polsce i stanowi obok Bagien Biebrzańskich jeden z największych obszarów mokradeł środkowoeuropejskich, na którym nie prowadzono

żadnych robót melioracyjnych związanych z regulacją stosunków wodnych. Jest on jedną z największych w Polsce ostoi ptactwa błotno-wodnego, zarówno dla gatunków lęgowych jak i przelotnych.

DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO – KONTROLNA I BADAWCZA

Prawne podstawy funkcjonowania Inspekcji Ochrony Środowiska określono w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r., która nałożyła na nią obowiązek:

- kontrolowania przestrzegania przepisów prawa o ochronie środowiska przez podmioty gospodarcze,
- prowadzenia badania stanu środowiska,
- informowania społeczeństwa o wynikach tych badań.

Szczegółowe cele działalności inspekcyjno – kontrolnej WIOŚ są corocznie ustalane w planach pracy, stworzonych na podstawie wytycznych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, analizy wyników dotychczasowej działalności, propozycji przekazanych przez Marszałka, Wojewodę oraz przez organy samorządowe.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI INSPEKCYJNO-KONTROLNEJ

Podstawowym celem kontroli jest wymuszenie na jednostkach organizacyjnych podejmowania działań, które w konsekwencji mają spowodować zmniejszenie ich negatywnego wpływu na środowisko. Inspekcja Ochrony Środowiska zgodnie z przysługującymi kompetencjami może zastosować różnego rodzaju środki dyscyplinujące, między innymi:

- wydać zarządzenia pokontrolne,
- wydać decyzję wyznaczającą termin usunięcia zanieczyszczeń, a w przypadku stwierdzenia zagrożenia życia lub zdrowia czy znacznych szkód w środowisku, w porozumieniu z Wojewodą, decyzję wstrzymującą działalność zakładu,
- wymierzyć karę pieniężną za naruszenie warunków korzystania ze środowiska,
- skierować wystąpienia do innych organów administracji państwowej, rządowej i samorządu terytorialnego z wnioskiem o podjęcie działań związanych z ich właściwością,
- zastosować karę grzywny (mandat karny),
- skierować wniosek do sądu i organów ścigania.

*W tym miejscu należy zwrócić uwagę na **możliwości prawnych działań własnych samorządów**, zbieżnych z kompetencjami lub celami działań przypisanymi Inspekcji Ochrony Środowiska, które pozwalają przeciwdziałać negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, a także minimalizować problemy środowiskowe.*

W okresie od września 2012 r. do października 2013 roku na terenie powiatu przeprowadzono łącznie 51 kontroli w najbardziej uciążliwych podmiotach i obiektach. W przypadkach stwierdzanych przekroczeń, wymierzono kary pieniężne za naruszenie warunków korzystania ze środowiska.

MONITORING ŚRODOWISKA

W ramach działalności badawczej, główny zakres prac Inspekcji Ochrony Środowiska prowadzony jest w oparciu o Program Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), którego koordynatorem jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. System PMŚ składa się z 3 głównych bloków - zagadnień: jakość środowiska, emisja oraz oceny i prognozy.

Zadania PMŚ realizowane są przez różnorodne instytucje w kraju, a w znacznym zakresie przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska. Dane uzyskiwane w Programie PMŚ tworzą wojewódzką bazę informacji o stanie środowiska.

Program badawczy realizowany przez WIOŚ obejmuje następujące komponenty środowiska:

- monitoring powietrza atmosferycznego,

- monitoring wód powierzchniowych płynących i stojących,
- monitoring wód podziemnych,
- monitoring hałasu,
- monitoring pól elektromagnetycznych,
- monitoring odpadów niebezpiecznych.

W każdym podsystemie badawczym, na potrzeby wykonywanych ocen, wyszczególnia się 3 elementy: presje, stan i przeciwdziałanie.

POWIETRZE

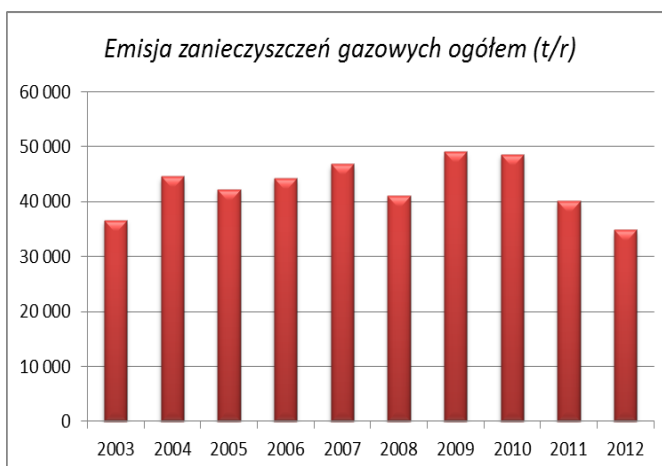
PRESJE – EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA

Głównymi źródłami zanieczyszczeń atmosfery na terenie woj. podlaskiego są ciepownie miejskie, przemysłowe oraz rozproszone źródła emisji z sektora komunalno – bytowego, a także zanieczyszczenia komunikacyjne.

Do substancji mających największy udział w emisji zanieczyszczeń, pochodzących głównie z procesów spalania energetycznego należą: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pyły. Pozostałe rodzaje zanieczyszczeń emitowane z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie województwa to: węglowodory aromatyczne i alifatyczne, alkohole, octan etylu i ksylen oraz inne zanieczyszczenia.

Według danych GUS, w 2012 r. **emisja zanieczyszczeń pyłowych** ogółem z terenu powiatu bielskiego wyniosła 38 ton. Na przestrzeni ostatniego 10-lecia zauważalny jest wyraźny trend malejący.

Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem w 2012 r. wyniosła 34 838 ton. Trend z wielolecia wskazuje na niewielki wzrost emisji, która utrzymuje się w ostatnich latach na poziomie 35 - 47 tys. ton.

Wielkość emisji zanieczyszczeń powietrza z powiatu na tle województwa przedstawiono w tabeli.

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH										
	J. m.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Emisja zanieczyszczeń pyłowych										
woj. podlaskie ogółem	t/r	2 176	2 004	1 740	1 748	1 324	1 146	1 096	977	919
powiat bielski ogółem	t/r	109	68	64	94	65	73	45	49	38
ze spalania paliw	t/r	97	66	62	92	63	72	44	49	38
Emisja zanieczyszczeń gazowych										
woj. podlaskie ogółem	t/r	1 874 115	1 799 787	1 703 946	1 716 244	1 602 796	1 597 587	1 616 560	1 646 078	1 480 002
powiat bielski ogółem	t/r	44 559	42 259	44 277	46 878	41 005	49 085	48 648	40 098	34 838
ogółem (bez CO2)	t/r	-	-	356	2 325	2 139	340	273	298	237

dwutlenek siarki	t/r	126	82	89	84	74	90	63	67	63
tlenki azotu	t/r	79	69	81	94	84	78	65	62	58
tlenek węgla	t/r	191	124	186	2 147	1 980	170	145	169	116
dwutlenek węgla	t/r	44 163	41 984	43 921	44 553	38 866	48 745	48 375	39 800	34 601
ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE LUB ZNEUTRALIZOWANE W URZĄDZENIACH DO REDUKCJI										
woj. podlaskie pyłowe	t/r	121 810	118 417	116 765	117 089	83 472	68 884	86 589	98 981	84 857
powiat bielski pyłowe	t/r	315	280	224	301	217	225	203	161	182

dane: GUS

STAN – OCENA JAKOŚCI POWIETRZA

Ocena stopnia zanieczyszczenia powietrza na terenie woj. podlaskiego dokonywana jest w oparciu o pomiary kontrolne głównych zanieczyszczeń bezpośrednio emitowanych do atmosfery (emisja) oraz badania monitoringowe substancji powstających w atmosferze (imisja).

Na terenie „strefy podlaskiej” która obejmuje wszystkie, za wyjątkiem Aglomeracji Białostockiej, powiaty województwa podlaskiego, wykonywana corocznie (zgodnie art. 89 Ustawy Prawo ochrony środowiska) „Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref województwa podlaskiego” wykazała za rok 2012 **przekroczenia normy pyłu PM_{2,5}** dla kryterium oceny - ochrona zdrowia.

Do oceny jakości powietrza na terenie całego województwa służą również pomiary na potrzeby oceny narażenia ekosystemów. Badania prowadzone są na stacji tła wiejskiego w m. Borsukowizna (gm. Krynki). Wykonywany jest tam pomiar automatyczny dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu. W 2012 r. stwierdzono **przekroczenia poziomów celów długoterminowych dla ozonu** zarówno dla kryteriów: ochrony zdrowia i ochrona roślin. Taką ocenę potwierdzają wyniki badań prowadzone w latach poprzednich (od 2004 r.).

PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Na terenie powiatu największa emisja zanieczyszczeń powietrza pochodzi z miast, gdzie głównymi źródłami zanieczyszczeń są ciepłownie miejskie i osiedlowe oraz zakłady przemysłowe, w większości zlokalizowane w Bielsku Podlaskim. Wyniki kontroli obiektów przedstawiono poniżej:

- **Transport Logistyka, Spedycja S.A. Białystok Ośrodek Wypoczynkowo-Konferencyjny Ptasia Osada w Płaskach** (kontrola: wrzesień/październik 2012 r.) Na potrzeby grzewcze budynku restauracji i sali konferencyjnej pracuje kotłownia, wyposażona w kocioł o mocy 69 kW. Moc nominalna kotła pozwala na zakwalifikowanie go jako źródła zwolnionego są z ustawowego obowiązku posiadania decyzji na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- **Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Bielsku Podlaskim** (kontrola: listopad/grudzień 2012 r.) Źródłami emisji zanieczyszczeń są eksploatowane w 3 miejscowych kotłowniach kotły: ciepłownia Centralna „Węglowa” przy ul. Rejonowej 11, wyposażona w dwa kotły o nominalnej mocy cieplnej 14,286 MWt każdy oraz jeden kocioł o nominalnej mocy cieplnej 7,0 MWt.; kotłownia przy ul. Ogrodowej 103, wyposażona w trzy kotły o nominalnej mocy cieplnej 1,1 MWt każdy; kotłownia przy ul. Dobiażyńskiej 2, wyposażona w dwa kotły o nominalnej mocy cieplnej 0,08 MWt każdy. Ze względu na moc kotłów dwie kotłownie zwolnione są z ustawowego obowiązku posiadania decyzji o emisji dopuszczalnej. Kotłownia przy ul. Ogrodowej została zgłoszona na mocy art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska do Starosty Bielskiego Kotłownia centralna przy ul. Rejonowej 11 posiada pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. Przeprowadzone w czasie kontroli (w dniu 20 listopada 2012 r.) pomiary emisji zanieczyszczeń z kotła eksploatowanego w Ciepłowni przy ul. Rejonowej 11 nie wykazały przekroczeń w stosunku do wartości dopuszczalnych. Zakład wywiązuje się z obowiązku prowadzenia, co najmniej dwukrotnie w ciągu roku, pomiarów stężeń substancji zanieczyszczających w gazach odlotowych z eksploatowanych kotłów. Ostatnie pomiary nie wykazały przekroczeń. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- **Swedspan Polska Sp. z o.o., w m. Koszki** (kontrola: listopad/grudzień 2012 r.) Źródłem emisji zanieczyszczeń jest kotłownia zakładowa (z turbiną i generatorem). W kotłowni zlokalizowane są dwa układy produkcji ciepła o łącznej wydajności 73 MW. Kotłownia wyposażona jest w turbinę parową do produkcji energii elektrycznej o mocy 5,6 MW. W trakcie kontroli turbina parowa nie działała. W węźle wytwarzana jest para wodna na potrzeby technologii, c.o. i c.w.u. Eksploatowana instalacja posiada

pozwolenie zintegrowane. W trakcie kontroli, pomiot przedstawił sprawozdanie z badań emisji z suszarni włókna drzewnego w instalacji technologicznej. Wyniki nie przekraczały wartości dopuszczalnych. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

- **Zakłady Mięsne "NETTER" Czyżew, Zakład w Bielsku Podlaskim** (kontrola: listopad/grudzień 2012 r.) Źródłem emisji zanieczyszczeń jest kotłownia wyposażona w 2 kotły o łącznej nominalnej mocy cieplnej 5,87 MWt) oraz procesy technologiczne (komory wędzarnicze). W czasie kontroli (w dniu 23.11.2012 r.) dokonano pomiarów emisji z kotła. Nie stwierdzono przekroczeń. Zakład wywiązuje się z obowiązku prowadzenia, co najmniej dwukrotnie w ciągu roku, pomiarów emisji z eksploatowanych kotłów. Ostatnie wyniki nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych określonych w decyzji Starosty Bielskiego. Podmiot posiada decyzję określającą rodzaje i ilości substancji zanieczyszczających dopuszczonych do wprowadzenia do powietrza z procesów technologicznych oraz kotłowni zakładu. Podczas kontroli ustalono, że przedmiotowa decyzja, ze względu na zmianę źródeł emisji, istotne zwiększenie ilości zużywanych zrębek (zmiana warunków pozwolenia) wymaga uaktualnienia. W efekcie kontroli wydano zarządzenie pokontrolne nakazujące uregulowanie nieprawidłowości.
- **"POLBUD" S.A. w Bielsku Podlaskim** (kontrola: luty 2013 r.) Źródłem emisji zanieczyszczeń są 4 kotłownie. Eksploatowany jest: kocioł o mocy 120 kW na potrzeby grzewcze budynku administracyjnego i hali produkcyjnej aluminium; kocioł o mocy 70 kW pracujący na potrzeby hali produkcyjnej PCV; kocioł olejowy, wodny firmy Vaillant o mocy 50 kW pracujący na potrzeby budynku administracyjnego zlokalizowanego pod adresem Żwirki i Wigury 63. Zanieczyszczenia odprowadzane są emitorem stalowym o wys. 7 m i średnicy 0,25m; kocioł o mocy 70 kW pracujący na potrzeby nowo budowanego budynku produkcyjnego. Moc nominalna kotłowni pozwala na zakwalifikowanie jej jako źródła emisji zwolnionego z ustawowego obowiązku posiadania pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza lub zgłoszenia. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- **UNIBEP Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim** (kontrola: kwiecień 2013 r.) Źródłem emisji zanieczyszczeń są: hala montażu domów drewnianych, lakiernia, maszyny i urządzenia służące do cięcia płyty i drewna tj: 3 maszyny do cięcia tarcicy, płyt OSB, 4 pilarki – maszyny do precyzyjnego docinania elementów drewnianych. Na potrzeby grzewcze zakładu pracuje: kocioł drzewny (opalany biomasą), wodny o mocy 350 kW pracujący na potrzeby budynku administracyjnego i hal produkcyjnych. Moc nominalna kotłowni pozwala na zakwalifikowanie jej jako źródła emisji zwolnionego z ustawowego obowiązku posiadania pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza lub zgłoszenia. Zakład posiada zgłoszenie 2 instalacji (w trybie art. 152 ustawy Prawo Ochrony Środowiska) lakiernia zakładowa i hala montażowa (emisja pyłu drzewnego z maszyn). Źródłem emisji niezorganizowanej jest proces impregnacji i powlekania LZO. Ze względu na niezorganizowany sposób odprowadzania zanieczyszczeń z tego procesu zakład zwolniony jest z obowiązku uzyskania pozwolenia na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza. Podczas kontroli ustalono, że firma przejęła instalacje wytwórni mas bitumicznych i węzła betoniarского nieposiadających uregulowanego stanu formalnoprawnego. Wydano zarządzenie pokontrolne nakazujące uregulowanie nieprawidłowości.
- **PMB S.A. w upadłości likwidacyjnej - punkt uboju bydła w Brzeźnicy** (kontrola: maj/czerwiec 2013 r.) Źródłem emisji zanieczyszczeń jest kocioł o mocy nominalnej 370 kW, który ze względu na nominalną moc zwolniony jest z ustawowego obowiązku posiadania decyzji określającej dopuszczalne ilości i rodzaje substancji wprowadzanych do atmosfery. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- **"SUEMPOL" w Bielsku Podlaskim** (kontrola: czerwiec/lipiec 2013 r.) Źródłem emisji zanieczyszczeń są: 1 kocioł o nominalnej mocy cieplnej 2,352 MW (pracujący na potrzeby technologiczne komór wędzarniczych oraz c.o. i c.w.u. budynku starego „biurowca”, nowej hali i nowego budynku administracyjno-biurowego); 2 kotły o nominalnej mocy 175 kW każdy; 1 kocioł o mocy nominalnej 80 kW oraz procesy technologiczne (wędzenie). Zakład posiada pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów z instalacji wędzarniczej. W trakcie kontroli ustalono, że zakład nie posiadał zgłoszenia instalacji energetycznego spalania paliw w kotłach. Wydano zarządzenie pokontrolne nakazujące uregulowanie nieprawidłowości.
- **KSB GRUPA Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim** (kontrola: czerwiec/lipiec 2013 r.) Źródłami emisji zanieczyszczeń jest stanowisko cięcia plazmą; proces powlekania metali oraz kotłownia zakładowa wyposażona w kocioł węglowy o mocy 150kW. Występuje również emisja niezorganizowana ze stanowiska wstępnego oczyszczania surowca oraz stanowiska spawalniczego. Zakład posiada pozwolenie na wprowadzanie gazów do powietrza z instalacji do powlekania, w którym zawarto obowiązek wykonania wstępnych pomiarów emisji w terminie 30 dni od zakończenia rozruchu instalacji. W dniu kontroli w zakładzie były montowane ściany lakiernicze. Według oświadczenia właściciela termin uruchomienia instalacji planowany był na lipiec 2013 roku. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

- **PHU ROL - MLEK ANDRZEJ SIEMIENIŃCZUK w Bielsku Podlaskim** (kontrola: sierpień 2013 r.) Na terenie zakładu znajduje się wyposażenie techniczne do wykonywania działalności związanej z substancjami kontrolowanymi. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- **"TOLBUD" w Bielsku Podlaskim** (kontrola: sierpień/wrzesień 2013 r.) W wyniku prowadzonej działalności występuje emisja zanieczyszczeń do powietrza z procesów rozbiórki i kruszenia starych obiektów budowlanych. Jednostka nie ma obowiązku uzyskania pozwolenia na wprowadzanie pyłów do powietrza. Pomiarów emisji pyłów nie wykonano z uwagi na brak przepisów dotyczących regulacji w zakresie emisji niezorganizowanej, a w związku z tym brak możliwości porównania wyników z wartościami odniesienia. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- **PHU "BM" Maciej Piotr Żukowski w Bielsku Podlaskim** (kontrola: wrzesień 2013 r.) Źródłem emisji zanieczyszczeń jest instalacja lakierni samochodowej. Natrysk i suszenie lakierów bazowych oraz lakieru bezbarwnego odbywał się w wydzielonym pomieszczeniu lakierni. Wszystkie operacje malarskie wykonywano przy użyciu pistoletu lakierniczego zasilanego sprężonym powietrzem. Kabina wyposażona jest w system filtrów oczyszczających powietrze wlotowe z cząstek stałych. W trakcie prowadzonej kontroli dokonano zgłoszenia instalacji lakierni samochodowej - zgłoszenie przyjęto bez zastrzeżeń. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- **AWT INWEST-MEN Andrzej Wołak, Zakład w Boćkach** (kontrola: wrzesień 2013 r.) Źródłem emisji zanieczyszczeń jest suszarnia wykorzystywana do procesu suszenia odpadów. Moc nominalna zainstalowanego urządzenia wynosi 450 kW co pozwala na zakwalifikowanie go jako źródła emisji zwolnionego z ustawowego obowiązku posiadania pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza. Podczas wizji lokalnych instalacja nie pracowała. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- **PRONAR Sp. z o.o. Filia w Strabli** (kontrola: wrzesień/październik 2013 r.) Źródłami emisji zanieczyszczeń są: proces lakierownia proszkowego (nanoszenie, za pomocą pistoletu ręcznego farby w postaci proszku na uprzednio odfuszoną i wysuszoną powierzchnię, a następnie polimeryzacja naniesionej powłoki); procesy spawania; procesy przygotowania powierzchni (czyszczenie, odfuszczenie i fosforowanie elementów poddawanych malowaniu) oraz kotłownia wyposażona w trzy kotły o łącznej mocy 0,5 MW. Podmiot złożył do Starostwa Powiatowego wniosek i dokumentację niezbędną do uzyskania pozwolenia na emisję gazów i pyłów do powietrza z instalacji technologicznej w Strabli. Zgodnie z obowiązującymi przepisami eksploatowana przez zakład kotłownia nie wymaga pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza i zwolniona jest z obowiązku zgłoszenia organowi ochrony środowiska. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

PRESJE – ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ WÓD

Wielkość presji na wody prezentuje stopień wyposażenia w infrastrukturę obsługującą gospodarkę wodno-ściekową.

Długość czynnej sieci wodociągowej w 2012 roku w powiecie bielskim wynosiła 767,3 km. W 2011 roku 89,7% ludności korzystało z sieci wodociągowej, najwięcej w gminie miejskiej Bielsk Podlaski – 95,9%, najmniej w gminie Boćki – 76,0 %. Wskaźnik ten systematycznie wzrasta we wszystkich gminach.

Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności								
Jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Powiat bielski	87,7	88,7	88,8	88,9	89,1	89,3	89,5	89,7
Bielsk Podlaski(1) -gmina miejska	94,1	95,7	95,8	95,8	95,8	95,8	95,9	95,9
Bielsk Podlaski(2) -gmina wiejska	81,3	82,8	83,0	83,1	83,4	83,8	83,9	84,1
Brańsk(1) -gmina miejska	94,1	94,3	94,3	94,3	94,6	94,8	94,8	94,8
Brańsk(2) -gmina wiejska	87,3	87,6	87,7	87,7	88,2	88,3	88,4	88,8
Boćki	75,7	74,2	74,3	74,4	74,4	74,4	74,7	76,0
Orla	84,5	84,7	84,8	84,8	85,5	86,3	86,6	86,7
Rudka	78,2	79,7	79,7	79,9	79,9	80,0	80,1	80,1
Wyszki	77,1	78,3	78,5	78,5	78,9	79,8	80,0	80,1

dane: GUS

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2012 r. wynosiła 189,9 km. W 2011 roku 48,0 % ludności powiatu było podłączonych do sieci kanalizacyjnej, najwięcej w gminie miejskiej Bielsk Podlaski – 78,5%, natomiast najmniej w gminie Wyszkowski – 6,8 %. Wskaźnik ten systematycznie wzrastał we wszystkich gminach.

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności								
Jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Powiat bielski	39,7	42,5	43,4	43,8	44,3	44,6	45,9	48,0
Bielsk Podlaski(1) -gmina miejska	71,8	75,1	75,5	76,0	76,5	77,0	77,5	78,3
Bielsk Podlaski(2) -gmina wiejska	9,3	9,4	11,0	11,1	11,1	11,1	11,1	12,4
Brańsk(1) -gmina miejska	53,3	63,3	64,2	64,6	64,9	65,3	74,7	82,4
Boćki	18,7	23,7	23,8	23,7	23,9	23,9	23,9	23,9
Orla	4,6	4,6	8,2	8,3	10,3	10,2	13,4	16,6
Rudka	39,5	41,3	45,9	46,7	46,7	46,8	51,2	58,6
Wyszkowski	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	6,8

dane: GUS

W 2012 roku ścieki komunalne na obszarze powiatu były oczyszczane na 9 komunalnych oczyszczalniach ścieków. Tylko 2 były wyposażone w system podwyższonego usuwania biogenów.

Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków - ogółem ilość obiektów									
Jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Powiat bielski	9	9	9	9	9	9	8	9	9
Bielsk Podlaski(1) -gmina miejska	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Bielsk Podlaski(2) -gmina wiejska	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Brańsk(1) -gmina miejska	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Brańsk(2) -gmina wiejska	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Boćki	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Orla	2	2	2	2	2	2	1	2	2
Rudka	1	1	1	1	1	1	1	1	1

dane: GUS

W 2012 roku jedynie ok. 56,3 % mieszkańców (32703 osób) korzystało z oczyszczalni ścieków. Najwięcej osób w gminie miejskiej Bielsk Podlaski, najmniej w gminie Wyszkowski.

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności									
Jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Powiat bielski	47,68	49,32	51,87	53,42	54,16	51,55	52,8	54,9	56,3
Ogólna liczba mieszkańców obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków - dane GUS									
Jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Powiat bielski	28 991	29 726	31 002	31 677	31 912	30 136	30 654	31663	32703
Bielsk Podlaski(1) -g. miejska	21 172	21 838	22303	22 988	23 369	23 929	23 362	23637	24091
Bielsk Podlaski(2) -g. wiejska	549	558	659	659	613	507	525	559	888
Brańsk(1) -g. miejska	2 150	2 180	2 300	2 300	2 350	2 800	3520	3720	3760
Brańsk(2) -g. wiejska	0	0	0	0	0	0	0	0	111
Boćki	3 170	3 200	3 500	3 500	3 500	1 056	1056	1064	1072
Orla	250	240	420	420	480	480	455	545	530
Rudka	1 500	1 500	1 600	1 600	1 600	1 192	1600	1600	1700
Wyszkowski	200	210	220	210	0	172	136	538	551

dane: GUS

STAN – OCENA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Zasady monitoringu wód uwzględniają badania i ocenę jakości wód w sposób odpowiedni do celów jej użytkowania i prowadzonej działalności na obszarze zlewni. Badania na terenie powiatu objęły:

- monitoring wód dla celów ogólnej oceny jakości wody, w tym stopnia eutrofizacji poprzez badania stężeń związków azotu i fosforu oraz w celu określenia odcinków wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.
- monitoring jakości wód przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków w warunkach naturalnych,
- monitoring wód prowadzony w ujęciach zaopatrujących ludność w wodę do spożycia oraz w obszarach ochronnych zbiorników wód śródlądowych,

KLASYFIKACJE WÓD

Ocen jakości wód dokonuje się w tzw. Jednolitej Części Wód Powierzchniowych¹. Rodzaje sporządzanych ocen to:

- **Ocena stanu wód.** Stan wód jest definiowany jako dobry lub zły. Aby stan wód uznano za dobry musi być spełniony warunek, iż oceniony stan ekologiczny (lub potencjał ekologiczny w przypadku wód sztucznych lub silnie zmienionych²) jest dobry lub powyżej dobrego oraz stan chemiczny wód oceniono jako dobry.
 - **Stan ekologiczny** określa się w ciekach naturalnych, jeziorach lub innych zbiornikach naturalnych, wodach przejściowych oraz przybrzeżnych. Ocena dokonywana jest na podstawie wyników klasyfikacji elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych³. Stan ekologiczny jest definiowany jako: bardzo dobry, dobry, umiarkowany, słaby i zły.
 - **Potencjał ekologiczny** określa się dla wód sztucznych lub silnie zmienionych. Ocena dokonywana jest na podstawie wyników klasyfikacji zbadanych elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Potencjał ekologiczny jest definiowany jako: maksymalny, dobry, umiarkowany, słaby, zły.
 - **Stan chemiczny** wód klasyfikuje się na podstawie chemicznych wskaźników jakości wód. Stan chemiczny jest definiowany jako dobry oraz poniżej dobrego.
- **Ocena przydatności do bytowania ryb.** Określa czy woda spełnia warunki do naturalnego bytowania ryb. Ocena jest dokonywana w oparciu o kryteria bytowania ryb karpiowatych oraz w oparciu o kryteria bytowania ryb łososiowatych.
- **Ocena przydatności do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia.** Określa kategorię ujmowanej wody. Na potrzeby oceny wyznaczono 3 kategorie jakości, dla których określono warunki kryterialne oraz wymagany sposób jej uzdatniania.
- **Ocena spełnienia wymagań w obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.** Ocena polega na sprawdzeniu wartości kryterialnych wskaźników charakteryzujących zjawisko eutrofizacji wody.

OMÓWIENIE WYNIKÓW BADAŃ RZEK

W latach 2010-2012 na terenie powiatu bielskiego w ramach programu monitoringu wód płynących przeprowadzono badania rzeki Białej (dopływ Orlanki) w celu oceny stanu jej wód.

Biała jest lewostronny dopływ Orlanki. Rzeka wypływa z łąk w okolicy wsi Toporki. Do Orlanki uchodzi w pobliżu wsi Hryniewiczze Duże.

Ocena jakości wód rzeki Białej – profil ujściowy w Hryniewiczach (kod jcw: PLRW200017261449)

- **Ocena stanu ekologicznego** - stan ekologiczny umiarkowany (III klasa)
- **Ocena stanu chemicznego** - stan poniżej dobrego, ze względu na przekroczenia stężeń sumy benzo(g,h,i)peryleny, indeno(1,2,3-cd)pireny i ftalanu di(2-etyloheksyl) (DEHP)
- **Ocena stanu wód** – stan wód zły.

¹ Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) - oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał, lub ich części, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub przybrzeżne.

² wody te zostały tak przekształcone przez człowieka, że niemożliwe jest przywrócenie im stanu naturalnego

³ nieuwzględnione w niniejszej ocenie ze względu na trwające prace nad ich klasyfikacją

PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Do września 2013 roku przeprowadzono 14 kontroli podmiotów z zakresu gospodarki wodno – ściekowej. Wyniki kontroli opisano poniżej:

- **Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w m. Krzywa, gm. Bielsk Podlaski** (kontrola: kwiecień-maj 2012 r.). Wodę na potrzeby zakładu pobierano z gminnej sieci wodociągowej na podstawie umowy, która została zawarta z Zakładem Usług Komunalnych w Bielsku Podlaskim na czas nieokreślony. Wodę wykorzystywano na potrzeby socjalne pracowników, opryski upraw polowych oraz do pojenia zwierząt. W wyniku działalności podmiotu powstawały jedynie ścieki bytowe, które były gromadzone w 2 zbiornikach bezodpływowych z okresowym opróżnianiem. Wywozu nieczystości dokonywała wyspecjalizowana firma. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Transport, Logistyka, Spedycja S.A. Ośrodek Wypoczynkowo-Konferencyjny w Ptasiej Osadzie, gm. Płoski** (kontrola: wrzesień-październik 2012 r.). Wodę na potrzeby ośrodka, w tym na cele bytowe, gospodarcze oraz do utrzymania terenów zielonych pobierano z własnej studni wierconej o głębokości 35 m. Stan formalnoprawny w zakresie poboru wody z ujęcia był uregulowany. Pobrana woda była poddana procesom uzdatniania poprzez odżelazianie i zmiękczenie. Badania jakości wody były systematycznie wykonywane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku. Ścieki były oczyszczane w oczyszczalni biologicznej typu MINI-SAN SBR, wykorzystującej technologię osadu czynnego i odprowadzane do ziemi poprzez drenaż rozsączający. Oczyszczalnia ścieków składała się ze: zbiornika retencyjnego, tlenowego bioreaktora porcjowego typu MINI-SAN i zbiornika retencyjnego ścieków oczyszczonych. Wszystkie elementy oczyszczalni posadowione były pod powierzchnią terenu. W wyniku oczyszczania ścieków powstawał osad biologiczny nadmierny, który raz na 2-3 miesiące był wywożony przez wyspecjalizowaną firmę. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. W związku z powyższym wydano zarządzenie pokontrolne obligujące Ośrodek do legalizacji wodomierza na ujęciu wody, prowadzenia ewidencji ilości pobieranej wody z eksploatowanego ujęcia wody oraz kontroli wydajności studni, a także podjęcia działań w celu naliczania opłat za korzystanie ze środowiska oraz przekazywania do WIOŚ wyników pomiarów ilości pobieranej wody z własnego ujęcia, w związku z obowiązkiem ich prowadzenia, nałożonym w pozwoleniu wodnoprawnym.
- **Punkt Uboju Zwierząt Wojciech Nowicki w m. Lewki, gm. Bielsk Podlaski** (kontrola: wrzesień-październik 2012 r.). Wodę pobierano z wodociągu gminnego i używano na cele technologiczne i potrzeby bytowe pracowników. W wyniku prowadzonej działalności powstawały ścieki socjalno-bytowe oraz technologiczne, które gromadzono w zbiorniku bezodpływowym. Ścieki technologiczne kierowano do separatora części stałych, a następnie do zbiornika. Wody opadowe i roztopowe pochodzące z dachów budynków oraz powierzchni utwardzonych spływały do szczelnego zbiornika, poprzez separator substancji ropopochodnych. Wywozu nieczystości płynnych dokonywała firma asenizacyjna. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Augustowo, gm. Bielsk Podlaski** (kontrola: październik-grudzień 2012 r.). Ze względu na brak w rejonie składowiska sieci wodociągowej zaopatrzenie obiektu w wodę odbywało się w następujący sposób: dla potrzeb bytowo-gospodarczych – woda pobierana była z wężła wyposażonego w zbiornik magazynowy, woda do spożycia – została zabezpieczona w systemie dystrybucji wody mineralnej w butlach, woda dla potrzeb p.poż. – zgromadzono w zbiorniku wód deszczowych. Ścieki sanitarne z części socjalno-biurowej odprowadzane były do szczelnego bezodpływowego zbiornika z którego były okresowo wywożone do miejscowej oczyszczalni ścieków. Ścieki technologiczne (odcieki) zbierane były w kwaterze z układem drenażu dennego i odprowadzane do zbiornika ewaporacyjnego. W zbiorniku odcieki podlegały częściowemu odparowaniu. Zbiornik na odcieki opróżniany był systematycznie- około 2 razy w tygodniu. Zarówno odcieki, jak i roztwór ze zbiornika do dezynfekcji samochodów opuszczających składowisko wywożono do oczyszczalni ścieków w Bielsku Podlaskim. Wody opadowe z terenów utwardzonych składowiska były zbierane i doprowadzane do zbiornika retencyjnego za pomocą rowu odwadniającego i sieci kanalizacji deszczowej. Przed wprowadzeniem były poddawane podczyszczeniu na separatorze lamelowym. Wody gromadzone w tym zbiorniku wykorzystano jako dodatkowe zabezpieczenie p.poż., natomiast nadmiar odprowadzano na kwaterę składowania. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

- **Andrzej Brzozowski Gospodarstwo Rolne w Parcewie, gm. Bielsk Podlaski** (kontrola: październik 2012 r.). Wodę pobierano z własnej studni wierconej. Stan formalnoprawny w zakresie poboru i eksploatacji wody był uregulowany decyzją Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim. Pomiaru pobieranej wody dokonywano przy pomocy wodomierza. Ścieki socjalno-bytowe z budynku administracyjnego odprowadzane były do szamba, które było okresowo opróżniane. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Oczyszczalnia w Łubinie Kościelnym, gm. Bielsk Podlaski** (kontrola: październik 2012 r.). Stan formalnoprawny w zakresie odprowadzania ścieków oczyszczonych z oczyszczalni został uregulowany decyzją Starosty Bielskiego. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rów melioracyjny, a następnie rzeka Bronka. Urządzenia służące do oczyszczania ścieków stanowiły: przepompownia wstępna, punkt zlewny, zbiornik reaktora wielofunkcyjnego typu BIOGEST, zbiornik zagęszczania i magazynowania osadu nadmiernego, przepływomierz magnetyczny, dwie przepompownie sieciowe. W dniu kontroli ilość odprowadzanych ścieków nie przekroczyła wartości określonych w pozwoleniu wodnoprawnym, a analiza badań automonitoringowych nie wykazała przekroczeń. Opłaty za korzystanie ze środowiska naliczono terminowo i wnoszono regularnie do Podlaskiego Urzędu Marszałkowskiego, sprawozdania przesyłano do WIOŚ oraz do Podlaskiego Urzędu Marszałkowskiego. Powstające osady ściekowe ewidencjonowano i przekazywano specjalistycznej firmie odbierającej nieczystości płynne. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Swedspan Polska Sp. z o.o. w m. Koszki, gm. Orla** (kontrola: listopad – grudzień 2012 r.). Stan formalnoprawny eksploatowanej instalacji został uregulowany decyzją - pozwoleniem zintegrowanym Marszałka Województwa Podlaskiego. Wodę pobierano z własnego ujęcia, na które składają się dwie studnie wiercone wyposażone w pompy głębinowe. Pobraną wodę poddawano trzystopniowemu procesowi uzdatniania w stacji uzdatniania wody. Do pomiaru ilości pobieranej wody służyły wodomierze. Na terenie zakładu produkującego płyty HDF powstawały następujące rodzaje ścieków, które odprowadzono do wód lub do ziemi: ścieki z procesów uzdatniania wody, wody opadowe i roztopowe oraz ścieki bytowe. System odprowadzania ścieków przemysłowych oraz wód opadowych i roztopowych oparto na kanalizacji deszczowej, która składała się z dwóch szczelnych rowów otwartych oraz dwóch zbiorników retencyjnych. Oczyszczone ścieki przepompowywano ze zbiornika nr 1 do rurociągu, który podłączono do północnego ciągu kanalizacji deszczowej, a następnie do rowu biegnącego do zbiornika nr 2. Ścieki ze zbiornika odprowadzono do rowu uchodzącego do rzeki Białej. W wyniku procesu przesiąkania ścieków część z nich była odprowadzona do ziemi. Ścieki bytowe odprowadzono kanalizacją sanitarną na mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię, która składała się ze: studni rozprężnej, zbiornika z systemem separacji skratek, komory rozdzielnej, reaktora biologicznego z osadem czynnym dwufazowym, komory zbiorczej, osadnika wtórnego radialnego, dwóch komór fermentacji osadu, studni poboru prób do badań jakości ścieków, przepompowni ścieków oczyszczonych, studni pomiarowej ilości ścieków oczyszczonych. Podczas kontroli pobrano do badań ścieki bytowe i deszczowo-przemysłowe. Analiza ścieków deszczowo-przemysłowych nie wykazała przekroczeń dopuszczalnych parametrów określonych w pozwoleniu zintegrowanym, natomiast analiza prób ścieków bytowych wykazała przekroczenia stężeń zawiesiny ogólnej i ChZT-Cr. W związku z powyższym wydano zarządzenie pokontrolne obligujące podmiot do przywrócenia właściwej pracy oczyszczalni ścieków oraz przekazywania do WIOŚ informacji o osiągniętych efektach.
- **POLBUD S.A. w Bielsku Podlaskim** (kontrola: luty 2013 r.). Wodę pobierano z wodociągu miejskiego na podstawie umowy zawartej z Przedsiębiorstwem Komunalnym w Bielsku Podlaskim i zużywano na cele socjalno-bytowe pracowników. W wyniku działalności podmiotu powstawały ścieki socjalno – bytowe, które odprowadzono do urządzeń kanalizacyjnych ww. Przedsiębiorstwa Komunalnego. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Oczyszczalnia ścieków w Gminie Rudka** (kontrola: marzec-maj 2013 r.). Biologiczna oczyszczalnia ścieków typu „BIOBLOK” PS-150 składała się z następujących urządzeń: przepompowni ścieków wyposażonej w kratę koszową i zespół pompowy oraz reaktora biologicznego typu „BIOBLOK”. Stan formalnoprawny w zakresie odprowadzania ścieków z gminnej oczyszczalni ścieków został uregulowany decyzją Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim. Odbiornikiem ścieków był rów melioracyjny, następnie doprowadzalnik i ostatecznie rzeka Nurzec. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące naruszenia warunków pozwolenia wodnoprawnego w zakresie jakości odprowadzanych ścieków. Nałożono karę oraz zastosowano pouczenie obligujące Wójta Gminy Rudka do zapewnienia ochrony wód przed zanieczyszczeniami zgodnie z wymaganiami zawartymi w art. 42 ustawy Prawo wodne.

- **UNIBEP S.A. w Bielsku Podlaskim** (kontrola: kwiecień-czerwiec 2013 r.). Wodę na potrzeby podmiotu, w tym na cele socjalno-bytowe pracowników, pobierano z wodociągu miejskiego na podstawie umowy zawartej z Przedsiębiorstwem Komunalnym Sp. z o.o. W wyniku działalności spółki powstawały ścieki socjalno – bytowe, które odprowadzono urządzeń kanalizacyjnych Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim. Podmiot posiada decyzję zezwalającą na odprowadzanie wód opadowych z parkingu i drogi dojazdowej. Przed wlotem do miejskiej kanalizacji deszczowej podlegają one oczyszczaniu na separatorze substancji ropopochodnych. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **METAL ŻŁOM Skup złomu Irena Bazyluk w Bielsku Podlaskim** (kontrola: czerwiec 2013 r.). Wodę na potrzeby zakładu pobierano z wodociągu miejskiego, a ścieki socjalno-bytowe odprowadzono do zbiornika bezodpływowego, skąd okresowo wywożono do miejskiej oczyszczalni ścieków. Ścieki technologiczne z mycia posadzki w hali demontażu pojazdów, placu postojowego oraz hali sprzedaży odprowadzono do w/w zbiornika po uprzednim podczyszczeniu z substancji ropopochodnych, piasku i zawiesin w separatorze koalescencyjnym ze zintegrowanym osadnikiem szlamu. Odcieki z utwardzonego placu oraz hali, w której demontuje się pojazdy kierowane były do separatora. W trakcie kontroli przedstawiono dokumentację corocznych przeglądów separatora. Ścieki technologiczne ze zbiornika bezodpływowego były wywożone przez firmę asenizacyjną. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości. Podmiot nie posiadał uregulowanego stanu formalnoprawnego w zakresie wprowadzania ścieków technologicznych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego do urządzeń kanalizacyjnych będących we władaniu innych podmiotów. W związku z powyższym wydano zarządzenie pokontrolne obligujące do złożenia w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego.
- **KSB GRUPA SP. Z O.O. w Bielsku Podlaskim** (kontrola: czerwiec – lipiec 2013 r.). Wodę na potrzeby socjalno-bytowe pobierano z wodociągu eksploatowanego przez Gminę Bielsk Podlaski, zgodnie z umową o dostarczanie wody zawartą na czas nieokreślony. W wyniku działalności Spółki powstawały ścieki socjalno-bytowe, które odprowadzono do bezodpływowego zbiornika. Odbioru nieczystości dokonywała firma asenizacyjna na podstawie umowy zawartej na czas nieokreślony. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **"BIELMLEK" Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim** (kontrola: lipiec 2013 r.). Stan formalnoprawny w zakresie gospodarki wodno-ściekowej został uregulowany pozwoleniem zintegrowanym udzielonym przez Starostwo Powiatowe w Bielsku Podlaskim. Zakład eksploatował własne ujęcie wody. Pobieraną wodę zużywano na cele technologiczne, płukanie odżelaziaczy i na potrzeby socjalne pracowników. Ilość pobieranej wody podlegała codziennej rejestracji za pomocą wodomierza. Zakład nie przekraczał limitów poboru wody ustalonych w pozwoleniu. Pobierana woda była badana raz w miesiącu przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku. Przedstawione podczas kontroli ostatnie badania nie wykazały przekroczeń wskaźników zanieczyszczeń. Powstające ścieki produkcyjne i socjalne kierowano do zakładowej oczyszczalni, a następnie odprowadzono rowem do rzeki Białej. W wyniku oczyszczania ścieków przemysłowych powstawały osady ściekowe, które po stabilizacji tlenowej oraz odwodnieniu były przekazywane rolnikom do nawożenia. Zakład prowadził zgodnie z wymaganiami monitoring ilości i jakości odprowadzanych ścieków oraz jakości ścieków deszczowych. W 2011 roku przeprowadzono modernizację oczyszczalni. Prace obejmowały budowę nowych obiektów takich jak: komora sita spiralnego, budynek flotatora i prasy, poletko drenażu rozsączającego - stanowisko badawcze oraz dezodoryzację powietrza. Modernizację przeprowadzono w celu poprawy efektywności pracy oczyszczalni jak też usprawnienia gospodarki osadowej. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Andrzej Brzozowski Gospodarstwo Rolne w Parcewie, gm. Bielsk Podlaski** (kontrola: sierpień-wrzesień 2013 r.). Właściciel prowadził hodowlę trzody chlewnej. Woda na potrzeby działalności pobierano z własnej studni wierconej. Stan formalno-prawny w zakresie poboru wody został uregulowany. Do gromadzenia ścieków bytowych z budynku administracyjnego służyło okresowo opróżniane szambo. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

WODY PODZIEMNE

PRESJE

Wody podziemne należące do zasobów naturalnych, coraz bardziej zagrożone są zanieczyszczeniami z powierzchni ziemi. Konieczna jest ich szczególna ochrona, gdyż są to zasoby nieodnawialne. W szczególności niezbędna jest ochrona znacznych obszarów, pod którymi znajdują się Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. W Polsce jest ich około 180, a obszar obejmuje ponad 52 % powierzchni naszego kraju.

Wody podziemne zanieczyszczone są różnymi substancjami chemicznymi, najczęściej są to: azotany, fosforany, substancje ropopochodne, chlorki, siarczany i inne. Najpowszechniej występującymi przyczynami zanieczyszczeń wód podziemnych są wycieki z niezolowanych wysypisk odpadów, z baz paliwowych i stacji sprzedaży paliw do pojazdów samochodowych. Zanieczyszczenia siarczanami występują przede wszystkim na terenach uprzemysłowionych, azotanami i fosforanami na terenach rolniczych (są one także przyczyną degradacji zbiorników wodnych).

STAN - OCENA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

KLASYFIKACJA WÓD PODZIEMNYCH⁴

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód:

Klasa I – **wody bardzo dobrej jakości**, w których:

- wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie wartości stężeń charakterystycznych dla badanych wód podziemnych (tła hydrogeochemicznego)
- wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka

Klasa II – **wody dobrej jakości**, w których:

- wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych
- wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby

Klasa III – **wody zadowalającej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka

Klasa IV – **wody niezadowalającej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka

Klasa V – **wody złej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka

Oceny stanu chemicznego wód podziemnych w Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) dokonuje się porównując wartości badanych elementów fizykochemicznych z wartościami granicznymi elementów fizykochemicznych określonych w załączniku do rozporządzenia. Klasy jakości wód podziemnych: I, II, III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości IV, V oznaczają słaby stan chemiczny.

Monitoring jakości wód podziemnych prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w sieci otworów badawczych obejmujących wszystkie JCWPd. Monitoring diagnostyczny na terenie powiatu został zrealizowany w oparciu o jeden punkt pomiarowy zlokalizowany w m. Husaki.

Klasyfikacja stanu chemicznego wód podziemnych w 2012 r. według badań PIG-PIB

Nr	Miejscowość / Gmina	głębokość stropu (m)	Wody	Użytkowanie terenu	Klasa jakości wody	wskaźniki w granicach stężeń III klasy jakości
1881	Husaki, gm. Bielsk Podlaski	335	wgłębne	łąki i pastwiska	III	Fe geogeniczne, O ₂

⁴ na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143 poz. 896).

źródło: PIG

Stan chemiczny wód należy uznać za zadowalający. Stwierdzono podwyższoną zawartość żelaza-geogenicznego oraz obniżoną zawartość tlenu w wodzie podziemnej.

Należy podkreślić, że przedstawiona klasyfikacja wód podziemnych nie obejmuje oceny stanu sanitarnego oraz badań pod kątem przydatności wody do picia (po uzdatnieniu). Oceny te wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna.

GOSPODARKA ODPADAMI

PRESJE

ODPADY PRZEMYSŁOWE

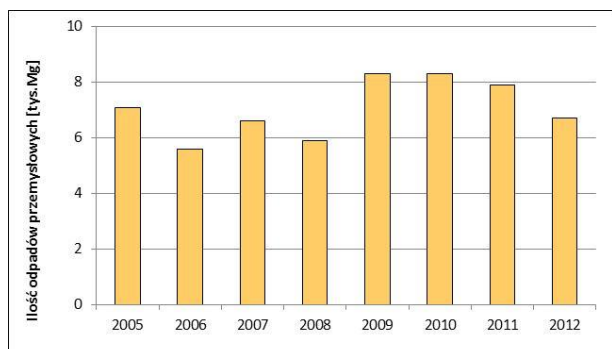
Ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych), na terenie powiatu w 2012 r. wyniosła 6,7 tys. Mg co stanowiło 0,5 % odpadów wytworzonych na terenie całego województwa (tabela, wykres).

Odpadki wytworzone (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w ciągu roku

Jednostka terytorialna	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]
powiat bielski	7,1	5,6	6,6	5,9	8,3	8,3	7,9	6,7
woj. podlaskie	927,9	957,4	1057,2	838,3	737,9	713,5	707,6	1467,5

źródło: GUS

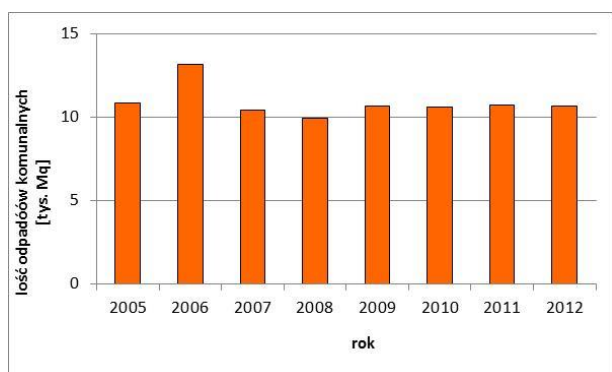
Ilość odpadów przemysłowych wytworzonych w ciągu roku

ODPADY KOMUNALNE

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe, obiekty handlowo-usługowe, szkoły, przedszkola, obiekty turystyczne i targowiska. W 2012 r. zebrano 10658,21 Mg odpadów, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 184 kg/rok⁵.

Ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w latach 2005-2012

⁵ Masa odpadów w przeliczeniu na mieszkańca zależy od poziomu życia, struktury zabudowy, poziomu obsługi oraz sposobu ogrzewania budynków

Od 1 stycznia 2012 r. zaczęła obowiązywać nowa ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gmina ma za zadanie zapewnić odbieranie i właściwe - ekologicznie bezpieczne zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych z możliwością selektywnego zbierania. Zgodnie z głównymi założeniami nowelizacji przepisów, zmieszane odpady komunalne, odpady zielone (z pielęgnacji terenów zielonych oraz targowisk), pozostałości po sortowaniu odpadów komunalnych przeznaczone do składowania należy kierować do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (tzw. RIPOK). Odpady te powinny zostać zagospodarowane w regionie gospodarki odpadami (z wyjątkiem kierowania ich do instalacji zastępczej wyznaczonej w WPGO w sytuacji awaryjnej lub braku RIPOK). Odpady od mieszkańców odbierane będą przez wyłonioną w drodze przetargu firmę. Istnieją dwa modele wyboru instalacji przez gminę ze względu na rodzaj ogłoszonego przetargu. W przypadku przetargu na odbieranie odpadów podmiot odbierający będzie przewoził je do instalacji wskazanych przez gminę. W przypadku przetargu na odbieranie i zagospodarowanie podmiot odbierający będzie wybierał i wskazywał w ofercie instalację, do której przekazywał będzie odebrane odpady komunalne (akceptacja instalacji poprzez wybór oferty przez gminę). Za odbiór odpadów wszyscy mieszkańcy uiszczają jedną podstawową stawkę, dzięki czemu nikomu nie powinno „opłacać się” wyrzucanie odpadów do lasu. Ponadto osoby segregujące odpady będą płacić mniej. Gminy miały termin do połowy 2013 r. na wprowadzenie na swoim terenie nowego sposobu zarządzania odpadami oraz poinformowanie mieszkańców o tych zasadach. Dzięki nowej ustawie zyskują nowe kompetencje i narzędzia do działania. Dysponując środkami z opłat za odpady od mieszkańców, gminy pokryją z nich koszty obsługi systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym np. punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Od 16 lipca 2013 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska rozpoczęli cykl kontroli, podczas których sprawdzają, czy gminy wywiązały się z nowych obowiązków.

STAN

SKŁADOWISKA

Na terenie powiatu eksploatowane są 2 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przyjmujących odpady komunalne. Żadne ze składowisk nie jest przystosowane do składowania odpadów niebezpiecznych. Na omawianym obszarze nie ma również składowisk odpadów przemysłowych.

Wykaz eksploatowanych składowisk komunalnych na terenie powiatu bielskiego

Lp.	Nazwa obiektu, Właściciel, zarządzający	Elementy wyposażenia a) uszczelnienie b) instalacja do zbierania odcieków c) wody opadowe d) instalacje do ujmowania gazu składowiskowego	Rok uruchomienia /deklarowany rok zamknięcia	Uwagi - ocena WIOŚ, - pozwolenie zintegrowane
1	Składowisko odpadów we wsi Augustowo Urząd Miasta ul. Kopernika 1 17-100 Bielsk Podlaski Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. ul. Stuziwodzka 37 17-100 Bielsk Podlaski	a) tak b) drenaż c) rowy opaskowe d) 12 kominów odgazowujących bez możliwości wykorzystania do celów energetycznych lub spalania w pochodni	2006 2016	< spełnia wymogi < podlega/posiada
2	Miejskie składowisko odpadów w Brańsku Urząd Miasta ul. Rynek 8 Brańsk	a) folia propylenowa b) drenaż sieciowy c) nie d) kominy wentylacyjne	1988 2017	< do modernizacji < nie podlega

opracowanie: WIOŚ; * dane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego

Monitoring składowisk

Zgodnie z art. 147a prawa ochrony środowiska (Dz. U. 2008 Nr 25 poz. 150 z późn. zm.) prowadzący instalację jest zobowiązany prowadzić monitoring składowiska, a wyniki badań powinny być przekazywane do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Wyniki badań wód podziemnych przy składowiskach przekazane do WIOŚ w Białymstoku za 2012 r.

Lp.	Nazwa składowiska	Data poboru prób	Monitoring wód gruntowych
1	SOK we wsi Augustowo	III, V, VIII, XII. 2012 r.	Wody podziemne w najbliższym otoczeniu składowiska monitorowane były za pomocą piezometrów: P1, P2 i P3. Odczyn badanych wód wahał się od 6,8 do 7,5. Jest to wartość charakterystyczna dla wód podziemnych I klasy. W piezometrze P1 wartości ogólnego węgla organicznego (OWO) w IV serii badań oraz odpowiadały V klasie jakości wód. Do II klasy zaliczono wartości przewodności elektrolitycznej właściwej (PEW) w P1 i P2(I, II seria badań) oraz P3 (I, II, IV seria badań), wartości miedzi (Cu) w piezometrach w ostatniej serii badań. W pozostałych seriach i parametrach wartości Cu poniżej klasy II. Wartości cynku (Zn) mieściły się w granicach klasy II (w P1 w III serii oraz w P3 w I i III serii w klasie I). Na całej sieci monitoringowej wartości chromu (Cr) oraz wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) kształtowały się na poziomie właściwym dla wód I klasy jakości. Wartości ołowiu (Pb) poniżej granicy właściwej dla klasy III oraz rtęci (Hg) – poniżej granicy charakteryzującej klasę IV. W ocenie nie brano pod uwagę oznaczeń dla kadmu (Cd), ponieważ zawartość tego pierwiastka była niejednoznaczna odnośnie granic oznaczalności.*
2	SOK w Brańsku	V, XII 2012 r.	Wody podziemne monitorowane były za pomocą piezometrów: P1, P2 i P3. Analizowane wskaźniki na całej sieci monitoringowej w pierwszej serii badań posiadały wartości odpowiadające I klasy jakości wód. W drugiej serii pomiarowej w P1 stwierdzono nieco podwyższoną wartość PEW i OWO odpowiadającą II klasie. Pozostałe parametry w I klasie. W P2 do klasy II zaliczono wartość PEW, reszta wskaźników posiadała wartości charakteryzujące klasę I. W P3 wartość OWO mieściła się w granicach klasy II, pozostałe parametry w klasie I jakości wód.*
3	SOK w m. Domanowo	VI, XII 2012 r.	Wody podziemne monitorowane były za pomocą piezometrów: P1, P2 i P3. W pierwszej serii badań w P3 odnotowano podwyższoną zawartość OWO kształtującą się na poziomie właściwym dla wód V klasy. W P1 oraz P2 wartości OWO mieściły się w granicach klasy I. Pozostałe analizowane wskaźniki na całej sieci monitoringowej posiadały wartości odpowiadające I klasy jakości wód. W drugiej sesji pomiarowej w P1 i P2 wartości wszystkich analizowanych parametrów mieściły się w granicach klasy I. W P3 wartość OWO odpowiadała IV klasie, natomiast wartość PEW – klasie II. Pozostałe wskaźniki posiadały wartości kształtujące się w granicach I klasy jakości wód.*

*Na podstawie klasyfikacji wg RMŚ z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. 2008, Nr 143, poz. 896), opracowanie: WIOŚ Białystok

ODPADY NIEBEZPIECZNE⁶

W 2012 r. w bazie WSO zgromadzono informacje o 102 producentach odpadów niebezpiecznych. Pod względem ilości wytworzonych odpadów do największych wytwórców należały:

- SP Zakład Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim - 21,3 Mg
- METAL-ZŁOM Skup Żłomu Irena Bazyluk w Bielsku Podlaskim - 11,2 Mg
- PROCAR Mirosław Prokopiuk w Bielsku Podlaskim - 5,4 Mg
- PUHP "MOTOBIS" SP. Z O.O. w Bielsku Podlaskim - 3,7 Mg

⁶ źródło: Wojewódzki System Odpadowy, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, stan na październik 2013 r.

- POL-MOT AUTO SP. Z O.O. w Bielsku Podlaskim - 2,7 Mg
- PHU Auto-Części Tadeusz Pęski w Bielsku Podlaskim - 2,6 Mg

Na terenie powiatu wytworzono 67 Mg odpadów niebezpiecznych, zebrano 739 Mg, natomiast w instalacjach odzyskano 586 Mg.

Zbieraniem zajmowało się 8 specjalistycznych firm posiadających odpowiednie zezwolenia: Elektromechanika Krzysztof Kiersnowki; Firma „ROLMAX” Wojciech Maksymiuk; Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „EKO-PAL” L. i L. Daniluk Spółka Jawna; Handel Artykułami Rolno-Przemysłowymi Sklep „ROLNIK” Genowefa Wyszowska; PUH „AKORD” Jolanta Jurczuk; P.H. „UNIROL” Walentyna Dąbrowska; KAUFAND POLSKA Markety SP. Z O.O. SP. K.; „METAL-ZŁOM” Skup Żłomu Irena Bazyluk, która ponadto zajmuje się odzyskiem.

Największą grupę odpadów niebezpiecznych stanowiły odpady z diagnozowania, leczenia i profilaktyki medycznej. Znaczącą ilość stanowiły również baterie i akumulatory.

PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Od momentu wydania poprzedniego raportu Inspektorat przeprowadził następujące kontrole podmiotów pod kątem gospodarki odpadami.

- **Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Augustowo, gm. Bielsk Podlaski** (kontrola: październik-grudzień 2012r.). Właścicielem jest Gmina Miejska Bielsk Podlaski, natomiast zarządzającym - Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim. Składowisko wyposażone zostało w obiekty podstawowe, tj. budynek biurowo socjalny – typu kontenerowego, wagę samochodową, pompownię odcieków – przeznaczona do przepompowywania odcieków z kwatery do zbiornika odcieków, zbiornik odcieków – otwarty, od wewnątrz wyłożony płytami betonowymi i uszczelniony identycznie jak kwatera, zbiornik wodny p.poż, brodzik dezynfekcyjny – w pasie drogowym wyjazdowym z terenu składowiska, wypełniony płynem dezynfekcyjnym, budynek garażowy na sprzęt wysypiskowy oraz obiekty pomocnicze, tj. zbiornik ścieków sanitarnych, zbiornik na wodę do celów bytowo-gospodarczych, utwardzone place składowe, w tym plac pod kontenery dla surowców wtórnych, punkt czasowego przetrzymywania odpadów problemowych, plac demontażu odpadów wielkogabarytowych, plac czasowego składowania gruzu budowlanego. Wyposażenie kontrolno-pomiarowe stanowiły: 3 otwory piezometryczne do obserwacji wód podziemnych, 4 repery geodezyjne umieszczone w obrębie składowiska, 12 kominów do odgazowywania złoża deponowanych odpadów, deszczomierz do pomiaru ilości wód opadowych, zbiornik na odcieki. Składowisko nie zostało wyposażone w instalację umożliwiającą oczyszczanie i wykorzystanie gazu składowiskowego do celów energetycznych lub spalania w pochodni. Teren składowiska w całości ogrodzony płotem z siatki stalowej dodatkowo zamontowano trzy rzędy z drutu kolczastego. Zastosowano również pas zieleni izolacyjnej wzdłuż zewnętrznych granic składowiska. Wszystkie urządzenia techniczne w dniu kontroli funkcjonowały prawidłowo. W trakcie oględzin nie stwierdzono zaśmiecenia terenów przylegających do obiektu oraz rowów opaskowych. Zbiornik na odcieki nie był przepełniony. Ponadto ustalono, iż wszystkie odpady składowane były w eksploatowanej kwaterze w sposób nieselektywny. Na placu pod kontenery dla surowców wtórnych - brak odpadów z selektywnej zbiórki. W punkcie czasowego przetrzymywania odpadów problemowych – brak odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne. Na placu demontażu odpadów wielkogabarytowych oraz placu czasowego składowania gruzu budowlanego również nie stwierdzono gromadzenia odpadów. W dniu kontroli wykonywane były prace porządkowe polegające na rozplantowaniu i zagęszczaniu odpadów. Odpady zdeponowane na kwaterze są regularnie przykrywane warstwą izolacyjną. Zarządzający składowiskiem prowadził monitoring zgodnie z wymogami. Wyniki badań zostały przekazane do WIOŚ w obowiązującym terminie. Ilościowa i jakościowa ewidencja odpadów była prowadzona z zastosowaniem kart ewidencji oraz kart przekazania odpadów zgodnie z przyjętym katalogiem odpadów, natomiast nie była prowadzona zgodnie z ustawą o odpadach - nie obejmowała informacji o sposobach gospodarowania odpadami, a także danych o ich pochodzeniu oraz podstawowej charakterystyki odpadów i testów zgodności. Ponadto została przekroczona dopuszczona w pozwoleniu zintegrowanym ilość odpadów nieszkodliwych na składowisku w ciągu 2011 r. W wyniku stwierdzonych w/w nieprawidłowości wydano zarządzenie pokontrolne, nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego oraz skierowano wystąpienia do Starostwa wnosząc o podjęcie działań zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

- **Zakłady Mięsne „NETTER” w Bielsku Podlaskim** (kontrola: listopad-grudzień 2012 r.). Powstające w wyniku działalności zakładu odpady odbierane były przez podmioty posiadające stosowne zezwolenia. Kontrolowany prawidłowo prowadził ewidencję odpadów oraz przedkładał zbiorcze zestawienia do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Stan formalnoprawny w zakresie gospodarki odpadami nie był uregulowany – brak decyzji Starosty Bielskiego na wytwarzanie odpadów. W wyniku stwierdzonej w/w nieprawidłowości wydano zarządzenie pokontrolne oraz nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego.
- **„SUEMPOL” Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim** (kontrola: czerwiec-lipiec 2013 r.). Ewidencję odpadów prowadzono prawidłowo z wykorzystaniem kart przekazania. Kontrolowany wypełnił obowiązek przedłożenia do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego zbiorczych informacji o odpadach za 2010 r., 2011 r. i 2012 r. Brak decyzji Starosty Bielskiego udzielającej pozwolenia na wytwarzanie odpadów. W wyniku stwierdzonego nieuregulowanego stanu formalnoprawnego w zakresie gospodarki odpadami pouczono kontrolowanego oraz wydano zarządzenie pokontrolne mające na celu wyeliminowanie nieprawidłowości.
- **"TOLBUD" Anatol Mikołajuk w Bielsku Podlaskim** (kontrola interwencyjna: sierpień-wrzesień 2013 r.). Podczas przeprowadzonej kontroli interwencyjnej ustalono, iż we wskazanej lokalizacji prowadzono prace rozbiórkowe przygotowujące teren pod inwestycję budowy centrum handlowego. W trakcie wizji lokalnej stwierdzono prowadzenie przetwarzania odpadów w postaci gruzu porozbiórkowego bez wymaganego zezwolenia, w wyniku czego wszczęto postępowanie w sprawie wymierzenia kary.
- **Maciej Żukowski PHU "BM" Maciej Piotr Żukowski w Bielsku Podlaskim** (kontrola interwencyjna: wrzesień 2013 r.). Kontrolowany podmiot prawidłowo prowadził ilościową i jakościową ewidencję odpadów. Zbiorcze zestawienie danych za 2012 r. nie zostało złożone terminowo do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Ponadto ustalono, iż odpady żelaza i stali były magazynowane luzem bez zabezpieczeń. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wszczęto postępowanie w sprawie wymierzenia kary.

Pozostałe skontrolowane zakłady, w których nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami to: **Punkt Uboju Zwierząt Wojciech Nowicki w m. Lewki, gm. Bielsk Podlaski** (kontrola interwencyjna: wrzesień 2012 r.), **WALD-GOLD Sp. z o.o. w Brańsku** (kontrola: wrzesień –październik 2012 r.), **"Transport, Logistyka, Spedycja" S.A. - Ośrodek Wypoczynkowo-Konferencyjny- Ptasia Osada w Ploskach, gm. Bielsk Podlaski** (kontrola: wrzesień–październik 2012 r.), **Swedspan Polska Sp. z o.o. w m. Koszki, gm. Brańsk** (kontrola: listopad-grudzień 2012 r.), **Orla FAL-TRANS Rafał Falkowski w Brańsku** (kontrola: grudzień 2012 r.), **PIKAR Dariusz Pruszyński w Pruszanec Starej, gm. Brańsk** (kontrola: grudzień 2012 r.), **POLBUD S.A. w Bielsku Podlaskim** (kontrola: luty 2013 r.), **PMB S.A. w upadłości likwidacyjnej - Zakład Uboju Bydła w Brzeźnicy gm. Brańsk** (kontrola: kwiecień 2013 r.), **UNIBEP S.A. w Bielsku Podlaskim** (kontrola: kwiecień-czerwiec 2013 r.), **METAL ŻŁOM Skup Żelaza Irena Bazyluk w Bielsku Podlaskim** (kontrola: czerwiec 2013 r.), **Aliant Building Company Karczewski Marcin&Stanisławiuk Kamil Spółka Jawna w Pilikach, gm. Bielsk Podlaski** (kontrola: czerwiec-lipiec 2013 r.), **KSB Grupa Sp. z o.o. w m. Stołowacz, gm. Bielsk Podlaski** (kontrola: czerwiec-lipiec 2013 r.), **PRONAR Sp. z o.o. - Filia w Strabli, gm. Wyszki** (kontrola: wrzesień–październik 2013 r.).

HAŁAS KOMUNIKACYJNY I PRZEMYSŁOWY

PRESJE –ŹRÓDŁA HAŁASU

Hałas jest jednym z najbardziej odczuwalnych zagrożeń środowiska. Z akustycznego punktu widzenia, hałasem określa się każdy niepożądany dźwięk, który w pewien sposób wpływa na tło akustyczne.

Do głównych źródeł hałasu wpływających na zwiększenie uciążliwości akustycznej dla środowiska zewnętrznego należą: ruch drogowy, ruch kolejowy, transport lotniczy oraz zakłady przemysłowe. Na terenie województwa podlaskiego najistotniejsze źródła hałasu to transport drogowy (hałas komunikacyjny) oraz w niedużym stopniu zakłady przemysłowe (hałas przemysłowy).

Wpływ na klimat akustyczny ma niezwykle dynamiczny rozwój motoryzacji, także na terenie powiatu bielskiego. Według aktualnie dostępnych danych GUS w roku 2012 w powiecie bielskim zarejestrowanych ogółem było 43160 pojazdów (o 884 pojazdów więcej niż w roku poprzednim).

Hałas przemysłowy obejmuje dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia oraz części procesów technologicznych, instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do hałasu przemysłowego zalicza się również dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych takie jak: urządzenia klimatyzacyjne, wentylatory itp., a także urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych i gastronomicznych.

W odróżnieniu od hałasu komunikacyjnego, hałas przemysłowy ma na ogół charakter lokalny.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie oraz zmniejszenie poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, obowiązujące do 2012 r. określało rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku⁷. Poziomy uzależniono od funkcji urbanistycznej, jaką spełnia dany teren oraz od pory doby (pora dzienna i pora nocna). W październiku 2012 roku weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra Środowiska⁸ podwyższające dopuszczalne poziomy hałas.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku prowadzi badania hałasu komunikacyjnego i przemysłowego na terenie całego województwa podlaskiego. Badania przeprowadzane są w ramach planowych kontroli, a także w ramach działań interwencyjnych w wyniku skarg społeczeństwa.

STAN – POMIARY HAŁASU

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Badania monitoringowe hałasu komunikacyjnego prowadzone są przez Inspektorat zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 roku⁹ oraz wytycznymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

W roku 2012 Inspektorat przeprowadził pomiary hałasu komunikacyjnego w Bielsku Podlaskim. Przeprowadzone pomiary posłużyły do określenia wartości wskaźników $L_{Aeq,D}$ oraz $L_{Aeq,N}$ (wskaźniki hałasu mające zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby) oraz wyliczenia na ich podstawie wskaźników L_{DWN} i L_N mających zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

W trakcie pomiarów hałasu dodatkowo rejestrowano natężenie ruchu pojazdów oraz warunki meteorologiczne.

⁷ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 z dnia 5 lipca 2007 r., poz. 826)

⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2012 Nr 0, poz. 1109).

⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz.U.nr 140, poz. 824)

Wyniki badań hałasu komunikacyjnego w 2012 roku

Dane identyfikujące punkt pomiarowy		Wyniki pomiarów					Przekroczenia dopuszczalnej wartości wskaźnika oceny hałasu				Średnia liczba pojazdów / dobę	Średnia liczba pojazdów ciężkich / dobę
Nazwa punktu	Data pomiaru	L _{DWN} [dB]	L _N [dB]	L _{Aeq,D} [dB] (6 ⁰⁰ -18 ⁰⁰)	L _{Aeq,W} [dB] (18 ⁰⁰ -22 ⁰⁰)	L _{Aeq,N} [dB] (22 ⁰⁰ -6 ⁰⁰)	L _{DWN} [dB]	L _N [dB]	L _{Aeq,D} [dB]	L _{Aeq,N} [dB]		
1	Bielsk Podlaski ul. Białostocka 35	69,2	60,7	66,4	64,0	59,1	9,2	10,7	6,4	9,1	8339	1113
2	Bielsk Podlaski ul. Białostocka 35			64,2	64,5	60,7			4,2	10,7	7350	860
3	Bielsk Podlaski ul. Białostocka 35			66,4	64,7	59,7			6,4	9,7	9590	1610
4	Bielsk Podlaski ul. Białostocka 35			66,2	64,8	59,8			6,2	9,8	9735	1461
5	Bielsk Podlaski ul. Białostocka 35			68,1	65,9	61,2			8,1	11,2	9966	1692
6	Bielsk Podlaski ul. Białostocka 35			68,3	64,8	60,0			8,3	10,0	8871	1043
7	Bielsk Podlaski ul. Białostocka 35			68,2	64,8	62,7			8,2	12,7	9182	1547

źródło: WIOŚ, PMS

Z wykonanych pomiarów wynika, iż w Bielsku Podlaskim występują przekroczenia norm dopuszczalnych hałasu. Poziomy długookresowe, służące do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem zostały przekroczone odpowiednio o: 9,2 dB – poziom dzieńno-wieczorno-nocny oraz o 10,7 dB poziom nocny. Największy udział w ruchu pojazdów miały pojazdy lekkie.

Porównanie wyników z badaniami w innych miastach województwa wykonanymi w 2012 roku wykazuje, że przekroczenia są niższe niż np. w Sztabinie (przy drodze krajowej nr 8), natomiast wyższe niż w Wysokiem Mazowieckiem (przy drodze krajowej nr 66)¹⁰.

PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Największy wpływ na kształtowanie poziomu hałasu przy drogach mają parametry źródła, tzn. parametry ruchu drogowego, do których należą: natężenie ruchu, udział pojazdów ciężkich i motocykli oraz prędkość potoku pojazdów. Bardzo duży wpływ odgrywa stan techniczny pojazdów. Poza wymienionymi czynnikami dodatkowy wpływ na poziom emitowanego hałasu w warunkach miejskich ma też płynność ruchu, a także styl jazdy. O wielkości natężenia hałasu decydują również: pochylenie odcinka, wysokość odbiorcy nad jezdnią, odległość odbiorcy od jezdni, kształt i sposób pokrycia terenu (asfalt, beton, trawa itp.), ukształtowanie terenu i sposób jego zagospodarowania oraz ewentualne przeszkody.

¹⁰ Szczegółowe informacje dotyczące wykonanych pomiarów hałasu przez WIOŚ na terenie województwa podlaskiego w 2012 roku znajdują się na stronie internetowej www.wios.bialystok.pl w dziale Publikacje

Ochrona przed hałasem drogowym dotyczy metod i sposobów zarówno w strefie emisji (powstawania) jak i imisji (odbioru) hałasu.

EFEKTYWNE METODY OCHRONY PRZED HAŁASEM (tzw. metody ograniczające hałas u źródła)

Działania w strefie emisji dotyczą zmniejszenia efektu generowania hałasu przez pojazdy u źródła, czyli w przekroju drogi.

- Metody i środki związane z pojazdem i kierowcą,
- Metody i środki związane ze sposobem projektowania dróg i doбором poszczególnych elementów drogi (lokalizacja drogi i jej otoczenie, pochylenie drogi, przekrój poprzeczny drogi, nawierzchnia),
- Metody i środki związane z organizacją ruchu (natężenie ruchu pojazdów, struktura pojazdów, płynność ruchu z najmniejszą liczbą zatrzymań, koncentracja ruchu na określonych drogach – obwodnice, uspokojenie ruchu, utrzymanie prędkości w zakresie 30-50 km/h).

OCHRONA PRZED HAŁASEM W STREFIE IMISJI (tzw. ograniczanie hałasu u odbiorcy)

Działania w strefie imisji dotyczą stosowania odpowiednich środków ochrony odbiorcy i powinny mieć na celu ograniczenie hałasu do wartości dopuszczalnych.

- Metody i środki związane z ograniczeniem hałasu za pomocą urządzeń zlokalizowanych na drodze fali dźwiękowej pomiędzy źródłem hałasu a odbiorcą (ekrany akustyczne, wały ziemne, kombinacje ekranu ziemnego z ekranem akustycznym, pasy zieleni izolacyjnej),
- Metody i środki związane z lokalizacją i odpowiednim ukształtowaniem budynku oraz jego izolacją przed oddziaływaniami akustycznymi (lokalizowanie budynków mieszkalnych w odpowiedniej odległości od tras komunikacyjnych),
- Wymiana stolarki okiennej i izolacja ścian budynków – metody te ograniczają jedynie hałas wewnątrz budynku.

HAŁAS PRZEMYSŁOWY – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Zagrożenie hałasem przemysłowym związane jest głównie z niekorzystną lokalizacją zabudowy mieszkaniowej, w pobliżu zakładów. Emisja hałasu przemysłowego jest uzależniona w dużym stopniu od procesów technologicznych i wykorzystywanych w nich maszyn i urządzeń, których ilość, stan techniczny, poziom nowoczesności, a także izolacyjność akustyczna i lokalizacja źródła są czynnikami decydującymi o stopniu uciążliwości dla otoczenia.

W opisywanym okresie, na terenie powiatu Inspektorat przeprowadził 4 kontrole z zakresu hałasu.

- **Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Augustowo, gm. Bielsk Podlaski** (kontrola: październik-grudzień 2012 r.). Głównymi źródłami hałasu na terenie zakładu są pojazdy dowożące odpady wraz z czynnościami związanymi z rozładunkiem oraz maszyny do rozmieszczania i zagęszczania odpadów. Emisja hałasu występuje głównie w godzinach pracy składowiska oraz sporadycznie poza ustalonymi godzinami pracy zakładu. Dopuszczalny poziom hałasu w środowisku – równoważny poziom hałasu przenikającego do środowiska, powodowany funkcjonowaniem składowiska odpadów stałych, na terenach najbliższej zabudowy zagrodowej, nie może przekraczać 55dB w porze dziennej (godz. 6⁰⁰ – 22⁰⁰) oraz 45 dB w porze nocnej (godz. 22⁰⁰ – 6⁰⁰). Ostatnie, okresowe pomiary hałasu w środowisku wykonano w 2010 r. Do dnia kontroli nie minął termin wykonania ponownych badań. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- **SWEDSPAN POLSKA Sp. z o.o. w m. Koszki, gm. Orla** (kontrola: listopad 2012 r.). Głównymi źródłami hałasu na terenie zakładu są: źródła punktowe m.in. zasobnik wiórów, wentylatory, ładowarki; źródła typu budynek oraz źródła liniowe (tory kolejowe, ciągi transportu samochodowego). Dopuszczalne poziomy hałasu wynoszą: 55dB w porze dziennej (godz. 6⁰⁰ – 22⁰⁰) oraz 45 dB w porze nocnej (godz. 22⁰⁰ – 6⁰⁰).

Podczas kontroli pomiot przedstawił sprawozdanie z pomiarów z dnia 24.02.2012 r pochodzące od urządzeń, instalacji, obiektów przemysłowych. Wyniki nie przekraczały wartości dopuszczalnych określonych w posiadanej decyzji. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

- **HWWM s.c. PU Tartak A. i W. Hryniewiczzy w Bielsku Podlaskim** (kontrola: grudzień 2012 r.). Źródłami emisji hałasu do środowiska są zlokalizowane pod wiatą produkcyjną maszyny do obróbki drewna.: trak – pionowy elektryczny, piła tarczowa, pilarka łańcuchowa, obrzynarka kątowna desek, manipulator do drewna elektryczny, dwa wentylatory suszarni drzewa (2 komory o poj. 10 m³). Urządzenia pracują średnio ok. 2,5 godziny dziennie na zasadzie przemienności. Ze względu na brak zabudowy mieszkaniowej w pobliżu tartaku, pomiary emisji hałasu nie zostały przeprowadzone. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- **HOOP Polska Sp. Z o.o. – Zakład Produkcyjny w Bielsku Podlaskim** (kontrola interwencyjna: sierpień 2013 r.). Głównym wewnętrznym źródłem hałasu na terenie zakładu jest praca urządzeń linii do rozlewu napojów oraz urządzeń do dmuchania butelek. Zewnętrznym źródłem emisji hałasu do środowiska mającymi wpływ na zmianę klimatu akustycznego na przyległych terenach jest praca urządzeń maszynowni, chłodni wentylatorowej oraz dachowych wentylatorów wyciągowych, zainstalowanych na halach produkcyjnych i magazynowych, innym źródłem jest praca urządzeń sprężarkowni oraz transport samochodowy związany z odbiorem towaru z magazynów. Wszystkie urządzenia pracują w ruchu ciągłym przez całą dobę. Przeprowadzone w sierpniu 2013 r. kontrolne pomiary emisji hałasu emitowanego do środowiska nie wykazały występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu na granicy chronionych terenów zabudowy wielorodzinnej w porze dziennej i nocnej w 2 punktach pomiarowych.

Należy podkreślić, że na skutek przeprowadzonych kontroli oraz obowiązku uzyskania pozwolenia zintegrowanego dla niektórych przedsiębiorstw, wiele zakładów przemysłowych wprowadziło już lub wprowadza szereg zabezpieczeń akustycznych, które skutecznie wyeliminowały nadmierny hałas na terenach mieszkalnych. Najczęściej stosowanymi zabezpieczeniami były: wyciszenia i wygłuszenia maszyn, obudowy akustyczne, tłumiki, kabiny dźwiękoszczelne, środki natury organizacyjnej (np. zmiana trybu pracy zakładu), dobór mało hałaśliwej technologii produkcji, urządzeń, maszyn i środków transportu, ekrany akustyczne.

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

PRESJE – ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO

Pole elektromagnetyczne (PEM) jest zjawiskiem fizycznym złożonym z układu dwóch pól: elektrycznego i magnetycznego. Zmiany pola elektrycznego i magnetycznego rozchodzą się w przestrzeni w postaci fal elektromagnetycznych.

W środowisku występują dwa rodzaje źródeł pól elektromagnetycznych: naturalne (pole magnetyczne Ziemi, pole wytwarzane przez wyładowania atmosferyczne, promieniowanie kosmiczne i promieniowanie Słońca) oraz sztuczne (powstające wokół radiolinii i wytwarzane przez instalacje służące do komunikacji za pomocą fal (np. stacje radarowe, anteny nadawcze radiowo – telewizyjne, aparaty CB-radio, stacje telefonii komórkowej), napowietrzne linie przesyłowe wysokiego napięcia, stacje elektroenergetyczne oraz urządzenia elektryczne codziennego użytku takie jak: telefony, kuchenki mikrofalowe, telewizory itp.).

Niewątpliwie najbardziej niebezpiecznymi źródłami PEM oddziałującymi negatywnie na środowisko i zdrowie są stacje radiowe i telewizyjne, nadajniki GSM, linie wysokiego napięcia.

W Polsce obowiązują niezależne przepisy ochronne związane z narażeniem na promieniowanie elektromagnetyczne dotyczące ochrony środowiska. Wartości dopuszczalne zostały określone w

rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku¹¹. Zgodnie z rozporządzeniem dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych wyznaczone zostały dla terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz miejsc dostępnych dla ludności i odnoszą się do różnych zakresów częstotliwości. Parametry PEM określa się zależnie od częstotliwości. Dla małych częstotliwości rzędu kilku – kilkuset herców można zmierzyć zarówno wielkości składowej elektrycznej (natężenie określane w woltach na metr – V/m) jak i składowej magnetycznej (natężenie określane w amperach na metr – A/m). Dla wyższych częstotliwości (np. radiowych) jako parametr podaje się gęstość mocy wyrażaną w watach na metr kwadratowy – W/m². W każdym z dwóch przypadków można wyliczyć wielkość składowej elektrycznej i magnetycznej.

Zakres częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko, dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową

Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna	Składowa magnetyczna	Gęstość mocy
Lp.	1	2	3	4
1	50 Hz	1 kV/m	60 A/m	-

Zakres częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko, dla miejsc dostępnych dla ludności.

Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna	Składowa magnetyczna	Gęstość mocy
Lp.	1	2	3	4
1	0 Hz	10 kV/m	2.500 A/m	-
2	od 0 Hz do 0,5 Hz	-	2.500 A/m	-
3	od 0,5 Hz do 50 Hz	10 kV/m	60 A/m	-
4	od 0,05 kHz do 1 kHz	-	3 ^f A/m	-
5	od 0,001 MHz do 3 MHz	20 V/m	3 A/m	-
6	od 3 MHz do 300 MHz	7 V/m	-	-
7	od 300 MHz do 300 GHz	7 V/m	-	0,1 W/m ²

Objaśnienia:

Podane w kolumnach 2 i 3 tabeli wartości graniczne parametrów fizycznych charakteryzujących oddziaływanie pól elektromagnetycznych odpowiadają:

- wartościom skutecznym natężeń pól elektrycznych i magnetycznych o częstotliwości do 3 MHz, podanym z dokładnością do jednego miejsca znaczącego,
- wartościom skutecznym natężeń pól elektrycznych o częstotliwości od 3 MHz do 300 MHz, podanym z dokładnością do jednego miejsca znaczącego,
- wartości średniej gęstości mocy dla pól elektromagnetycznych o częstotliwości od 300 MHz do 300 GHz lub wartościom skutecznym dla pól elektrycznych o częstotliwościach z tego zakresu częstotliwości, podanej z dokładnością do jednego miejsca znaczącego po przecinku,
- f - częstotliwość w jednostkach podanych w kolumnie 1,
- e) 50 Hz - częstotliwość sieci elektroenergetycznej

STAN – POMIARY MONITORINGOWE

Od roku 2008 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku realizuje program badań pól elektromagnetycznych opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska¹². Program zakłada skoncentrowanie pomiarów na obszarach dostępnych dla ludności tj. w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. oraz w pozostałych miastach i na terenach wiejskich.

¹¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U Nr 192, poz. 1883).

¹² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr221, poz. 1645).

Zakres badań obejmuje pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości, co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz.

Badania realizowane są w 3-letnich cyklach pomiarowych. Corocznie przeprowadza się pomiary w 45 punktach pomiarowych rozmieszczonych na terenie całego województwa.

W roku 2012 na obszarze powiatu pomiary przeprowadzono w 3 miejscowościach: w Brańsku, Rudce i Orli.

Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych na terenie powiatu w roku 2012

Lp.	Lokalizacja punktu	Współrzędne	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego [V/m]	Wartość niepewności pomiaru [V/m]	Procent wartości dopuszczalnej [%]
1	Brańsk, ul. Sienkiewicza 10 (centrum miejscowości)	N 52°44'35,1" E 22°50'27,8"	0,24	0,012	3,4
2	Rudka, plac przy kościele (centrum miejscowości)	N 52°43'17,8" E 22°43'55,6"	0,1	0,005	1
3	Orla, park (centrum miejscowości)	N 52°42'15,6" E 23°19'57,9"	0,11	0,0055	1,6

źródło: WIOŚ

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów ustalono, iż **w żadnym z punktów nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.**

Należy podkreślić, że przeprowadzone pomiary na terenie całego województwa podlaskiego, nie wykazały występowania przekroczeń norm w żadnym z punktów pomiarowych (norma wynosi 7 V/m). Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego w żadnym przypadku nie przekroczyła wartości 1 V/m.

Podsumowując wyniki programu pomiarowego zrealizowanego w roku 2012, należy zwrócić uwagę na to, iż pomimo wzrostu liczby uruchamianych nadajników na obszarze województwa, nie obserwuje się wzrostu zmierzonych wartości pól elektromagnetycznych. W porównaniu z wynikami z lat poprzednich, uzyskane w 2012 roku wartości utrzymują się na podobnym poziomie..

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED AWARIAMI

Pod pojęciem poważnej awarii rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Poważne awarie mogą powstawać w przypadku awarii i katastrof w obiektach przemysłowych zlokalizowanych na terenach powiatu oraz w wyniku wypadków kolejowych i drogowych z udziałem cystern i autocystern przewożących materiały niebezpieczne. Zdarzenia te charakteryzują się specyficznymi cechami takimi jak niepewność ich wystąpienia, złożoność przyczyn, różnorodność bezpośrednich skutków oraz indywidualnym, niepowtarzalnym przebiegiem.

NIEBEZPIECZNE SUBSTANCJE CHEMICZNE W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH

WIOŚ w Białymstoku prowadzi rejestr obiektów mogących spowodować poważne awarie (zakłady dużego ryzyka i zakłady zwiększonego ryzyka oraz potencjalnych sprawców poważnych awarii), a także je kontroluje.

Na terenie powiatu bielskiego aktualnie nie występują zakłady o dużym ryzyku oraz zakłady o zwiększonym ryzyku powstania poważnej awarii przemysłowej¹³. Brak jest również innych zakładów, które znajdowałyby się w rejestrze, mogących być źródłem poważnej awarii przemysłowej (kwalifikacja na podstawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych w zakładach oraz stopnia stwarzanego przez nie zagrożenia dla ludzi i środowiska).

TRANSPORT

Poważne źródło zagrożenia na terenie powiatu, oceniane nawet na większe niż pochodzące od obiektów stacjonarnych, mogą stwarzać katastrofy kolejowe oraz wypadki drogowe środków transportu, przewożących materiały niebezpieczne. Szczególnie groźne są awarie w rejonach przepraw mostowych grożące bezpośrednim skażeniem wód płynących.

Na terenie powiatu bielskiego znajduje się kilkanaście stacji paliw. Ich eksploatacja może stworzyć lokalne zagrożenie dla środowiska np. możliwość awarii czy pożary. Głównie jednak wypadki o znamionach poważnych awarii wynikają z transportu paliw do zaopatrzenia stacji.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku uczestniczy w cyklicznie powtarzanych działaniach kontrolnych ukierunkowanych na kontrolę przewozów drogowych towarów niebezpiecznych, prowadzonych na obszarze województwa, na głównych drogach wylotowych z Białegostoku, w tym na kierunku Białystok – Bielsk Podlaski – Lublin. Akcje organizowane są przez Komendę Wojewódzką Policji przy współpracy Państwowej Straży Pożarnej, Transportowego Dozoru Technicznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Straż Graniczną i Inspekcję Transportu Drogowego. Kontrolą objęto kołowe i kolejowe środki transportu materiałów toksycznych i surowców chemicznych. Zakres kontroli obejmuje sprawdzenie stanu technicznego środków transportu, wymaganego wyposażenia i prawidłowości oznakowania oraz kompletności dokumentacji.

W rozpatrywanym okresie na terenie powiatu nie odnotowano poważnych awarii jak również zdarzeń o znamionach poważnych awarii, zarówno na terenie zakładów jak i w transporcie drogowym i kolejowym towarów niebezpiecznych.

Opracował:
Wydział Monitoringu Środowiska

Akceptował

NACZELNIK WYDZIAŁU
MONITORINGU ŚRODOWISKA

mgr inż. Grzegorz Bok

w.z. Podlaskiego Wojewódzkiego
Inspektora Ochrony Środowiska
inż. Lech Januszko
Zastępca Wojewódzkiego Inspektora
Ochrony Środowiska

¹³ Powyższy podział określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej; Dz.U. nr 58, poz. 535 z późn. zmianą.